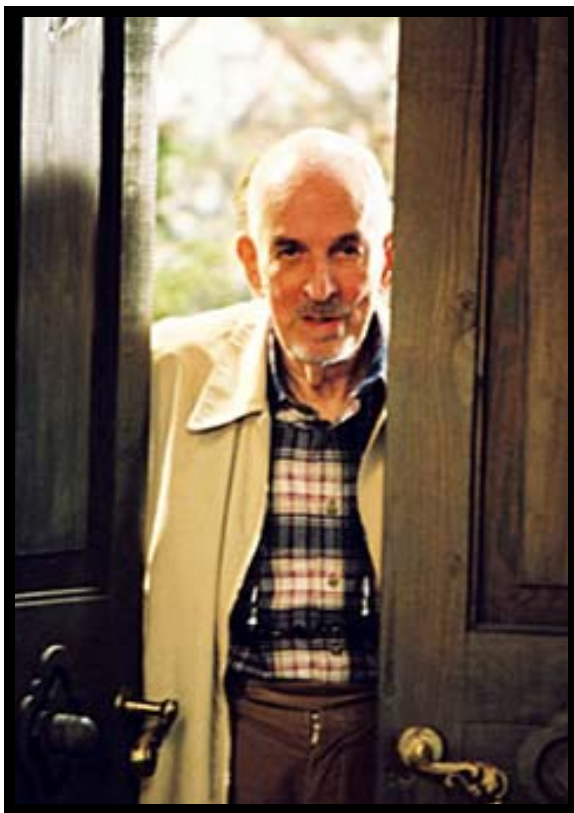

Elment Ingmar Bergman

„A barátság az égvilágon semmit nem követel, kivéve egyvalamit: őszinteséget. Csak ezt az egyet, de ez nem kevés.”

„Az öregkor hasonlít a hegymászáshoz. Minél magasabbra hágsz, annál fáradtabb vagy, nehezebben kapsz levegőt. De sokkal jobban átlátod a dolgokat.”

„Ahol nincs te, ott nincs én se.”

Lelkész gyermekeként született. 10 évesen bábszínházi előadásokat rendezett. 19 évesen elhagyta a szülői házat, és színházrendezőnek állt. 1944-ben kinevezték a helsingborgi városi színház rendezőjének. Filmes munkái mellett is folyamatosan rendezett vidéki színházakban. *„A színház olyan, mint egy megértő feleség – míg a film jelenti a nagy kalandot, a pazarló és nagy igényekkel fellépő szeretőt.”*

Maga is írt színdarabokat, és filmjei forgatókönyveit is önállóan jegyezte. Az 1944-es *Örület* című forgatókönyvében egy fiatalember győzedelmeskedik egy szadista tanár felett. A fiatalembereket elnyomó rosszindulatú apafigura végig megjelenik korai munkáiban. A gyakran erőltetett kezdeti próbálkozások erőteljes egyéni képzelőerőről adnak tanúbizonyságot. Tizedik filmjénél Bergman rátalált

saját hangjára. 1951-es *Nyári közjáték* című filmjében egy szerencsétlen sorsú szerelemnek lírai tájszemlélete megható. 1955-ös *Egy nyári éj mosolya* című filmjével szerzett nemzetközi hírnevet. A következő három filmje meghatározó lett Európa filmművészetére. *A hetedik pecsét* (1957), *A nap vége* (1957) és *Szűzforrás* (1960) az egész európai filmművészet lényegét sűrítette magába. Bergman szerette illuzionistának és szemfényvesztőnek nevezni önmagát. Lemondott a történelmi helyszínekről, lecsökkentette a stáb létszámát, a helyszíneket szűkítette. Létrehozta a magány filmtrilógiáját. *A Tükör által homályosan* (1961), *Úrvacsora* (1963) és a *Csend* (1963) szereplői magukat és egymást kínozzák, miközben olyan szellemi nyugalmat keresnek önmaguknak, amelyből hiányzik Isten. Az 1966-os *Persona* új korszak kezdetét jelentette: elmerülést az emberi kapcsolatok világában, a premier plánok középpontba helyezését. Az 1972-es *Suttogások és sikolyokban* két nő kölcsönös megkínzásának tanulmányát jelenítette meg. Az 1970-es években filmes pályája leszállóágba került. Elhagyta otthonát és állandó szereplőit. Az 1982-es *Fanny és Alexander* szövevényes családi történet. E film után bejelentette visszavonulását a filmezéstől. Woody Allen szerint Bergman „*Valószínűleg a legnagyobb filmrendező a filmkamera feltalálása óta*”. Szakmai tökéletessége mellett filmjeinek problematikája, morális tépelődő attitűdje teszi művészetét egyedülállóan jelentőssé. Kedvelt témaválasztása a lélektani konfliktusok részletes ábrázolása. Bergman igen termékeny alkotó, filmjeiben vissza-visszatér bizonyos képi elemekhez, melyeket egyre pontosabban kidolgoz.

Gyakorló színház- és operarendezőként is maradandót alkotott. Állandó operatőre a kétszeres Oscar-díjas Sven Nykvist volt.

A nyolcvankilenc éves svéd rendező békében hunyt el otthonában a balti-tengeri Farö szigeten 2007. július 30-án.

Filmjei:

- *Válság*, 1945
- *Eső mossa szerelmünket*, 1946
- *Hajó Indiába*, 1947
- *Zene a sötétben*, 1947
- *Kikötőváros*, 1948
- *Börtön*, 1948/49
- *Szomszóság*, 1949
- *A boldogság felé*, 1949
- *Ilyesmi itt nem fordulhat elő többé*, 1950
- *Nyári közjáték*, 1950
- *Várakozó asszonyok*, 1952
- *Egy nyár Mónikával*, 1952

- *Fűrészpor és ragyogás* , 1953
- *Szerelmi lecke* , 1954
- *Női álmok* , 1955
- *Egy nyáréjszaka mosolya* , 1955
- *A hetedik pecsét* , 1956
- *A nap vége* , 1957
- *Az élet küszöbén* , 1957
- *Arc / A varázsló* , 1958
- *Szűzforrás* , 1959
- *Az ördög szeme* , 1960
- *Tükör által homályosan* - Trilógia 1. 1961
- *Úrvacsora* - Trilógia 2. 1962
- *A csend* - Trilógia 3. 1963
- *Valamennyi asszony / Beszéljünk most ezekről a nőkről* , 1964
- *Persona* , 1966
- *Daniel* , 1965/66
- *Farkasok órája* - "második" Trilógia 1. 1966
- *Szégyen* - "második" Trilógia 2. 1967

- *Rítus* 1968
- *Szenvedély* - "második" Trilógia 3. 1969
- *Dokumentumfilm a Farö-szigetről* dokumentumfilm , 1969
- *Érintés* , 1970
- *Suttogások és sikolyok* , 1972
- *Jelenetek egy házasságból* tv-film , 1973
- *Varázsfuvola* , 1974
- *Színről színre / Szemtől szemben / Szemben önmagunkkal* tv-film , 1975
- *Kígyótojás* , 1977
- *Egy kis éji zene* , 1977
- *A Bergman-akta* dokumentumfilm , 1978
- *?szi szonáta* , 1978
- *Jelenetek a bábok életéből* , 1980
- *Fanny és Alexander* ,1982
- *Próba után* tv-film, 1983
- *Áldottak* tv-film , 1987
- *A legjobb szándékok* forgatókönyv, 1992
- *Vasárnapi gyerekek* forgatókönyv , 1992
- *Négyszemközti beszélgetések* dokumentumfilm , 1996
- *Bergman hangja* dokumentumfilm, 1997
- *Dúl-fül és elnémul* tv-film , 1997
- *Trolösa* , 2000
- *Konfesszió*, 2001
- *Sarabande* tv-film , 2003

Halála alkalmából a Bartók Rádió egyórás műsorban emlékezett meg a világhírű svéd rendezőről, amelyben többek között Herskó János, a Stockholmban élő jeles filmrendező is felelevenítette emlékeit Ingmar Bergmanról.